

OBSAH

Předmluva (Josef Jílek)	7	Základní demografické ukazatele	83	Kaple Navštívení P. Marie	152
PRAVĚK (Marta Cvrková)	9	Školství, zdravotnictví a náboženské poměry v 19. stol. - přehled	85	Krásné Březno, zámecký kostel	152
První stopy lidské činnosti	9	(Kristina Kaiserová)	85	Střekov - Novosedlice, kostel	
Nejstarší zemědělci na Ústecku	9	Základní školství	85	Nejsvětější Trojice	152
V době bronzové	10	Pokračovací školy	86	Střekov - Novosedlice,	
a starší době železné	11	Střední školy	86	zbořený evangelický kostel	152
Od Keltů ke Slovanům	13	Zdravotnictví a hygiena	88	Předlice, kostel sv. Josefa	152
STŘEDOVĚK (Lenka Bobková)	13	Nemocnice	88	Mojžíř, kostel sv. Šimona a Judy	152
Úvod	13	Náboženské poměry	88	Všebořice, kostel sv. Mikuláše	152
Předměstská aglomerace	14	Katolická církev	88	Kronika (Vladimír Kaiser)	153
Královské město Ústí nad Labem	15	Protestanté	89	Ústecké pošty v 19. století	153
Počátky města Ústí nad Labem	16	Židé	89	První ústecké biografy	153
Město za vlády Lucemburků	18	Starokatolíci	90	Grand Biograph Edison	
Panovník a město	18	Národnostní poměry v 2. pol. 19. stol.	90	- Kočovný kinematograf	
Město a jeho obyvatelé	20	(Kristina Kaiserová)	90	Josefa Hasenkopfa	153
Zachovalé gotické plastiky	20	Carl Georg Wolfrum	91	První ústecké biografy	154
v Ústí nad Labem (Ľubomír Turčan)	24	Noviny a časopisy do roku 1918	91	Počátky letectví v Ústí nad Labem	154
Osudy města v době husitských válek	25	- přehled	92	Ústecký létající švec	154
Obnova města a nový rozkvět v době	27	Časopisy	93	Neštěstí při první letecké produkci	
poděbradské a jagellonské	27	Ústí nad Labem za prusko-rakouské války	93	v Ústí nad Labem	155
Obnova města	27	roku 1866 (Tomáš Sedláček)	93	Básník Jan Machalický	156
Král svému městu, město svému králi	28	Spolky (Hans Peter Hye)	97		
Městské domy a jejich majitelé	30	Dělnické hnutí v Ústí nad Labem do roku	100		
Nejen prací živ je člověk	31	1918 (Václav Houfek)	100		
RANÝ NOVOVĚK (Lenka Bobková)	35	Průmyslový vývoj Ústí n. L. v letech	100		
Doba předbělohorská (1526 - 1620)	35	1830 - 1945	108		
Úvod	35	(František Cvrk a Petr Špaček)	108		
Ústí nad Labem a první stavovský odboj	35	Textilní průmysl	110		
Vzestup města v 2. pol. 16. stol.	36	Chemický průmysl	110		
Náboženské a národnostní poměry	39	Spolek pro chemickou a hutní výrobu	110		
v Ústí n. L. v 2. pol. 16. stol.	39	v Ústí nad Labem (Jana Englová)	110		
Město a měšťané	40	Další chemické závody	116		
Ústí nad Labem na počátku 17. století	41	Tukový průmysl	118		
ÚSTÍ N. L. OD DRUHÉ POLOVINY 17. DO POČÁTKU 19. STOLETÍ	43	Schichtovy závody (Iva Králová)	118		
(Kristina Kaiserová a Petr Jančárek)	51	Potravinářský průmysl	121		
Politické a správní dějiny města	51	Cukrovary	122		
(Kristina Kaiserová)	51	Kovoprůmysl a strojírenství	123		
Církev a kultura	55	Keramika a sklářství (Miroslav Grisa)	124		
Arciděkanský kostel	55	Sklárna	124		
Nanebevzetí P. Marie	58	Další sklářské a keramické závody	129		
Amatérské divadlo	59	Elektrotechnický průmysl	129		
Zdravotní péče	59	Dřevozpracující průmysl a průmysl	129		
Školství	60	stavebních hmot	129		
Hospodářská a sociální struktura města Ústí n. L. od 2. poloviny 17. a ve století 18. (Petr Jančárek)	61	Gramofonový průmysl	130		
Velikost města	61	Drobné firmy různého zaměření	131		
Zaměstnání obyvatelstva	63	Město a řeka (František Cvrk)	131		
ÚSTÍ NAD LABEM V 19. STOLETÍ	69	Německá historická vlastivěda v Ústí n. L. do r. 1918	131		
„Základem svobodného státu je svobodná obec“ Město západní části habsburské monarchie v 19. století	70	(Václav Houfek)	139		
(Hans Peter Hye)	70	Franz Josef Wünsch a Franz Josef Umlauf	143		
Výsledky revoluce 1848/1849	71	(Kristina Kaiserová)	143		
Postavení obce v konstitučním období	71	Krajinomalba v 19. století	145		
Obecní správa a politika	75	(Winfried Werner)	145		
- komunální politika	75	Ludwig Richter (Winfried Werner)	145		
Komunální politika v Ústí v letech 1859 - 1914 (Hans Peter Hye)	76	Ernst Gustav Doerell	145		
Obyvatelstvo Ústí n.L. do 1. světové války	78	(Vladimír Kaiser)	148		
(František Cvrk)	78	Josef Reiner (Vladimír Kaiser)	150		
Sociální skladba	80	Historie ústeckých varhan	151		
		(Tomáš Horák)	151		
		Městský kostel Nanebevzetí P. Marie	151		
		Kostel sv. Vojtěcha	151		
		Špitální kostel sv. Materny	152		
		Evangelický kostel apoštola Pavla	152		
		Městské divadlo	152		
		Židovská synagoga	152		

Městská plynárna	173	Působení amatérských pěveckých sborů (Martin Knechtel)	194	Pobyt jednotek Rudé armády v Ústí nad Labem	222
Městské jatky	173	Ústečtí hudební skladatelé (Martin Knechtel)	194	Ustanovení nových správních orgánů	224
Městské statky a městské lesy	174	Levicové divadlo a kabaret (Vladimír Kaiser)	194	Revoluční národní výbor	224
Městská spořitelna	174	Výtvarné umění (Vladimír Kaiser)	195	Místní a okresní národní výbor	224
Městský pohřební ústav „Charitas“	175	Metznerbund	195	Okresní správní komise	225
Sociální a zdravotní péče	175	Ernst Neuschul	195	Květoslav Innemann	225
Městská nemocnice	175	Fritz Herkner	196	Marie Vobecká	226
Městský ústav pro šestinedělky (Nadace Louisy Weinmannové)	176	Rudolf Popper	196	Výbuch muničního skladiště v Krásném Březně a masakr německého obyvatelstva 31. července 1945	226
Městský kojenecký ústav	176	Jaroslav Doubravský	197	(Vladimír Kaiser)	227
Školní zdravotní služba	176	Politický vývoj v letech 1935 - 1938 (Vladimír Kaiser)	197	Odsun Němců v letech 1945 - 1948 (Zdeněk Radvanovský)	229
Boj proti tuberkulóze	177	ÚSTÍ NAD LABEM ZA NACISTICKÉ OKUPACE 1938 - 1945	203	Internační tábor (Vladimír Kaiser)	230
Ignaz Petschek	177	Začátek nacistické okupace (Vladimír Kaiser)	203	První odchod německého obyvatelstva v květnu 1945 (Vladimír Kaiser)	231
Péče o nemocné pohlavními nemocemi	178	Prosincové volby v roce 1938	203	Organizační přípravy odsunu Němců (Zdeněk Radvanovský)	232
Péče o duševně nemocné	178	Návštěvy nacistických prominentů (Bohumil Macháček)	204	Názvoslovné změny	234
Městský zdravotní úřad	178	Státní a komunální správa	205	Místní národní výbory v městských čtvrtích	235
Podpora nezaměstnaným	178	(Bohumil Macháček)	205	„Velké Ústí“	235
Lidová jídelna	179	Říšská státní správa v Ústí nad Labem	205	Pokusy o vytvoření magistrátu	235
Zásobování města vodou	179	Vládní president v Ústí nad Labem (Regierungspräsident in Aussig)	205	Politické strany a volby 1946	236
Hygienická a sportovní zařízení, městské parky	180	Hans Krebs (1888 - 1947)	205	Národní socialisté	236
Městské lázně	180	Úřad landráta v Ústí nad Labem	206	Josef Vondra	236
Termální lázně Klíše	181	Okresní soud (Amtsgericht)	207	KSC	236
Říční lázně	181	Správa financí (Finanzverwaltung)	207	Sociální demokraté	236
Schichtovy lázně	181	Policejní správa	207	Československá strana lidová	237
Termální lázně Střekov	182	Ostatní významnější úřady říšské státní správy v Ústí nad Labem	208	Volby do Národního shromáždění 1946	237
Ústecký stadion	182	Úřad práce (Arbeitsamt)	208	Komunistický převrat v únoru 1948	239
Městské parky	182	Říšský důvěrník práce pro hospodářskou oblast Sudety (Der Reichstreuhänder der Arbeit für das Wirtschaftsgebiet Sudetenland)	208	(Josef Vytlačil)	239
Lumpeho park	183	Úřad pro živnostenský dozor (Gewerbeaufsichtsam)	208	Parlamentní volby 1948	240
Dr.h.c. Heinrich Lumpe	183	Branný ohlašovací úřad pro městský a venkovský okres Ústí nad Labem	208	Důsledky komunistického převratu v roce 1948 a politická perzekuce	
Školství	183	(Wehrmeldeamt für den Stadt - und Landkreis Aussig)	208	(Věra Hladíková)	241
České základní školy	183	„STIKO“	208	Akční výbory Národní fronty	241
České střední školy	183	Městská správa	208	Ladislav Tycler	242
Jaroslav Kubista (Václav Houfek)	184	NSDAP (Vladimír Kaiser)	209	Perzekuce duchovenstva	243
Živnostenské pokračovací školy	184	Národnostní a rasová perzekuce (Vladimír Kaiser)	210	Čestná občanství	244
Německé školy	184	Váleční zajatci	211	Z kroniky města	244
Obchodní akademie	184	Vězni z koncentračních taborů „Ostarbeiteri“	211	Soudní procesy	244
Učitelský ústav	184	Totálně nasazení	211	Jaroslav Brodský	245
Německé státní reálné gymnázium	184	Slovenští pracující	212	Trestní tábor Všebořice	245
Německé dívčí reformní reálné gymnasium	185	Odboj proti nacismu (Vladimír Kaiser)	212	František Zajíček	246
Státní reálná škola	185	Ota Král (Václav Houfek)	212	Pokus o reformu socialismu a sovětská okupace 1968 (Věra Hladíková)	248
Státní živnostenská škola	185	Letecké nálety na Ústí nad Labem	213	Životní prostředí	248
Odborná škola pro ženská povolání	185	(Vladimír Kaiser)	213	Politický vývoj v Ústí nad Labem od ledna do srpna 1968	248
Církevní život v letech 1918 - 1945	185	Destrukce pomníku Rudé armády (Vladimír Kaiser)	213	Březnová okresní konference KSC	249
Římskokatolická církev	185	DĚJINY MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM V LETECH 1945 - 1995	215	Personální změny na KV KSC a KNV	249
Evangelické církve	186	„Normalizační proces“	215	KAN a K231	250
Židovská náboženská obec	186	Politický a správní vývoj města v letech 1945 - 1948 (Věra Hladíková)	215	Činnost nekomunistických stran, odborů a mládežnického hnutí	250
Městská knihovna	186	Události 8. a 9. května 1945	215	Srpnová okupace Ústí nad Labem	250
Ed. Jakob Weinmann	186	(Věra Hladíková a Vladimír Kaiser)	215	Destrukce pomníku Rudé armády (Vladimír Kaiser)	251
Městské muzeum (Václav Houfek)	187	192	215	Po podepsání moskevských protokolů	252
Městský archiv	188	DĚJINY MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM V LETECH 1945 - 1995	215	Projevy odporu proti sovětské okupaci (Vladimír Kaiser)	252
Kulturní život (Vladimír Kaiser a Martin Knechtel)	188	Politický a správní vývoj města v letech 1945 - 1948 (Věra Hladíková)	215	„Normalizační proces“	253
Hudba a divadlo v Ústí nad Labem 1909 - 1945 (Martin Knechtel)	188	193	215	Listopadová revoluce 1989 (Vladimír Kaiser)	257
Městské divadlo (Vladimír Kaiser a Martin Knechtel)	189	Události 8. a 9. května 1945	215	Vývoj po 17. listopadu	258
Maria Pospischilová (Vladimír Kaiser)	189	(Věra Hladíková a Vladimír Kaiser)	215	Vznik Občanského fóra	259
Mezi Drážďanami a Prahou (Martin Knechtel)	190	194	218		
Česká divadelní představení (Vladimír Kaiser)	192	Hroby sovětských vojáků	218		
Rok 1938 (Martin Knechtel)	192	Revoluční gardy	222		
Městské divadlo za okupace (Martin Knechtel)	193				
Symfonické koncerty (Martin Knechtel)	194				
Komorní hudba (Martin Knechtel)	194				

<i>Generální stávka 27. listopadu 1989</i>	260	Městská doprava v letech 1945 - 1990		Ústecká porta (Lucie Dlasková)	304
<i>Jednání u kulatého stolu</i>	260	(Věra Hladíková)	282	Historie ústecké tělovýchovy	
<i>Vzpoura Lidových milic</i>	261	<i>Tramvajové neštěstí v roce 1947</i>	283	a sportu po roce 1945	
<i>Mítink Občanského fóra</i>	261	<i>Městská doprava po roce 1948</i>	283	(Karel Nežerný a Petr Tříška)	305
1. prosince 1989	261	<i>Počátky trolejbusové dopravy</i>	284	<i>Tělesná výchova a sport krátce</i>	
<i>Situace v KSC</i>	262	<i>Zánik nákladní kolejové dopravy</i>	285	<i>po druhé světové válce</i>	
<i>Oslava Nového roku 1990</i>	262	Vývoj průmyslu (Věra Hladíková)	285	(Karel Nežerný)	305
<i>Vývoj v roce 1990</i>	262	<i>Správa národního majetku</i>	285	<i>Kopaná (Petr Tříška)</i>	305
<i>Přípravný výbor</i>	262	<i>Znárodnění ústeckých podniků</i>	286	<i>Lední hokej</i>	306
<i>sociální demokracie</i>	262	<i>v roce 1945</i>	286	<i>Box</i>	306
<i>„Dům Evropy“</i>	262	<i>Znárodnění živnosti</i>	286	<i>Bohumil Němeček - legenda</i>	
<i>Ekologický mítink 19. ledna 1990</i>	262	<i>Skladba ústeckého průmyslu</i>	287	československého	
<i>Odstranění sochy</i>	262	<i>v 50.- 80. letech</i>	287	<i>a ústeckého boxu</i>	306
<i>Klementa Gottwalda</i>	262	<i>Hornictví v okolí města</i>	287	<i>Lehká atletika</i>	306
<i>Přejmenování ulic</i>	262	<i>Počátky velkolomu Chabařovice</i>	287	<i>Cyklistika</i>	307
<i>Rekonstrukce pléna poslanců a rady</i>	262	Církevní život v Ústí nad Labem		<i>Basketbal</i>	307
<i>Národního výboru města</i>	262	v letech 1945 - 1995		<i>Veslování</i>	307
<i>Ústí nad Labem</i>	262	(Lenka Mottlová)	288	<i>Volejbal</i>	307
<i>Parlamentní volby 1990</i>	263	<i>Církev římsko-katolická</i>	288	<i>Plavání a vodní pólo</i>	307
<i>Komunální volby 1990</i>	263	<i>Církev českobratrská evangelická</i>	288	<i>Motorismus</i>	307
<i>Privatizace</i>	263	<i>Církev adventistů sedmého dne</i>	288	<i>Judo</i>	307
<i>Parlamentní volby 1992</i>	265	<i>Církev československá husitská</i>	288	<i>Krasobruslení</i>	308
<i>Komunální volby 1994</i>	265	<i>Církev bratrská</i>	288	<i>Karate</i>	308
Vývoj správy města po roce 1948	262	Vývoj školství (Věra Hladíková)	289	<i>Kulturistika</i>	308
až do současnosti	262	<i>Gymnasium</i>	289		
(Věra Hladíková)	265	<i>Obchodní akademie</i>	290	PŘEHLEDY DĚJIN OBCÍ,	
<i>Jednotný národní výbor</i>	266	<i>Střední průmyslová škola strojnická</i>	290	KTERÉ SE STALY SOUČÁSTÍ	
<i>Komunální podnik</i>	266	<i>Střední zdravotní škola</i>	291	ÚSTÍ NAD LABEM	
<i>Znovuzřízení ONV a MěNV</i>	267	<i>Odborná škola pro ženská povolání</i>	291	(Vladimír Kaiser)	309
<i>v roce 1954</i>	267	<i>Učňovské školství</i>	291	Božtěšice	309
<i>Vznik Národního výboru města</i>	268	<i>Městská hudební škola</i>	291	Brná nad Labem	309
<i>Ústí nad Labem</i>	268	<i>Jednotná škola po roce 1948</i>	291	Bukov	309
Poválečný územní vývoj města	268	<i>Vznik základních devítiletých škol</i>	291	Habrovice	310
(Věra Hladíková)	268	<i>Vysoké školy v Ústí nad Labem</i>	292	Hostovice	310
Demografický vývoj obyvatelstva	269	(Anna Šerberová)	292	Kliše	310
města od roku 1945 do současnosti	269	Rozhlasový vysílač Ústí nad Labem	294	Krásné Březno (Březnice)	311
(Věra Hladíková)	270	(Věra Hladíková)	295	Neštěmice	312
Ekonomická situace města	270	Noviny (Věra Hladíková)	295	Předlice	312
(Věra Hladíková)	271	<i>Předvoj</i>	295	Sebušín	315
<i>Poválečná obnova města</i>	271	<i>Ústecký věstník</i>	296	Skorotice	316
<i>Odstraňování důsledků</i>	271	<i>Lokální mutace celostátních</i>	296	Střekov	316
<i>bombardování</i>	271	<i>a krajských novin</i>	296	Hrad Střekov	316
<i>Opravy kostela Nanebevzetí P. Marie</i>	272	<i>Sever</i>	296	Kramoly	317
<i>Adaptace budov</i>	272	Státní vědecká knihovna	296	Novosedlice	317
<i>Směrný plán výstavby</i>	272	v letech 1945 - 1995	296	„Starý“ Střekov	317
<i>Dopravní komunikace</i>	274	(Aleš Brožek)	296	„Spojený“ Střekov	317
<i>Letní kina</i>	274	Literární dějiny města Ústí n.L.	297	Stříbrníky	318
<i>Výstavba nového Ústí nad Labem</i>	274	po roce 1945 (Helena Houšková)	297	Svádov	318
<i>Sídliště Bukov</i>	276	Městské divadlo 1945 - 1995	297	Trmice (Kristina Kaiserová)	319
<i>Budovy na Lidickém náměstí</i>	276	(kolektiv pracovníků Městského	300	Vaňov	320
<i>Sídliště Na skřivánsku</i>	276	<i>divadla v Ústí nad Labem)</i>	300	Primátoři, starostové	
<i>Urbanistická koncepce výstavby</i>	277	<i>Poválečná éra ústeckého divadla</i>	300	a předsedové městského	
<i>Ústí nad Labem ze 60. let</i>	277	<i>1945 - 1946</i>	300	národního výboru Ústí nad Labem	
<i>Výstavba panelových obytných</i>	277	<i>Ústecké divadlo</i>	300	v letech 1565 - 1995	
<i>domů v centru města</i>	277	<i>v letech 1948 - 1992</i>	300	(Vladimír Kaiser)	321
<i>Sídliště Střekov</i>	277	<i>Opera</i>	300	Jmenný rejstřík (Vladimír Kaiser)	329
<i>Dům kultury</i>	277	<i>Balet</i>	302	Věcný rejstřík (Vladimír Kaiser)	347
<i>Palác justice v Kramolech</i>	278	<i>Rekonstrukce divadla</i>	303	Rejstřík míst, zemí a lokalit	357
<i>Interhotel Bohemia</i>	278	<i>v letech 1967 - 1972</i>	303	(Vladimír Kaiser)	
<i>Zimní stadion na Bukově</i>	278	<i>Rekonstrukce divadla</i>	303	Rejstřík firem a podniků	361
<i>Sídliště Severní Terasa</i>	278	<i>v letech 1986 - 1993</i>	303	(Vladimír Kaiser)	
<i>Výstavba v 70. letech</i>	279	<i>Městské divadlo Ústí nad Labem</i>	304	Seznam zkrátek (Vladimír Kaiser)	364
<i>Obchodní dům Labe</i>	279	<i>v letech 1992 - 1995</i>	304	Ediční poznámka	365
<i>Stavební vývoj v období</i>	279	Bendův komorní orchestr	304	(Kristina Kaiserová a Vladimír Kaiser)	
<i>„reálného socialismu“</i>	279	(Vladimír Kaiser)	304	Seznam autorů	366